

Vlaams
Parlement

vergadering **C128**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 12 februari 2020

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneeckhout aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over een visserijakkoord na de brexit – 1215 (2019-2020)	3
VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over een nieuw type pulsvisserij – 1277 (2019-2020)	7
VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de brede weersverzekering voor de landbouwsector – 1099 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de brede weersverzekering – 1264 (2019-2020)	11
VRAAG OM UITLEG van Karolien Grosemans aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de invloed van de klimaatverandering op de Vlaamse wijnbouw – 1269 (2019-2020)	18
VRAAG OM UITLEG van Joris Nachtergaele aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het gezamenlijke project 'Chair on Dairy Research' van UGent en Milcobel – 1296 (2019-2020)	22
VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de impact van het zesde mestactieplan (MAP 6) op de Pachtwet – 1360 (2019-2020)	24
VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over landbouwers met gronden aan beide zijden van een grensstreek – 1316 (2019-2020)	26

VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneekhout aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over een visserijakkoord na de brexit – 1215 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Voorzitter, minister, afgelopen vrijdag werd er na het indienen van de vraag nog een Vlaamse brexitstrategie goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Waarschijnlijk zullen een aantal antwoorden ook voor een stuk hierin zitten.

Het is zover. Na zeer lang wachten en veel onduidelijkheid is eind vorige maand de brexit doorgegaan. Nu resten er elf maanden om op een ordentelijke manier nog een en ander te regelen. Dat vraagt heel wat uitdagingen van heel wat sectoren, maar in deze commissie hebben we het al vaker gehad over de visserijsector.

Het is redelijk verontrustend om vast te stellen dat de Britten het hard spelen. Een mededeling van het Ministerie van Milieu, Voedsel en Landbouw van Groot-Brittannië luidde als volgt. "Wetgeving om het Verenigd Koninkrijk het recht te geven om als een onafhankelijk kuststaat te opereren en zijn eigen visbestanden duurzaam te beheren, buiten de EU om, wordt deze week nog aan het parlement voorgelegd. (...) In de toekomst is toegang tot vissen in Britse wateren een zaak van het Verenigd Koninkrijk en zullen wij bepalen aan welke regels buitenlandse schepen zich moeten houden."

Dergelijke uitspraken zetten meteen de toon voor wat sowieso niet direct evidente onderhandelingen zullen worden. Het Verenigd Koninkrijk lijkt zich weinig inschikkelijk te zullen opstellen om tot soepele visserijakkoorden te komen. Zij hebben dan ook weinig tot niets te verliezen, in grote tegenstelling tot onze vissersvloot en de hele sector erachter.

De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) werkte een advies uit om te komen tot een duurzaam postbrexitakkoord en gaf de toekomstige onderhandelaars enkele concrete leidraden mee die zij kunnen meenemen naar de onderhandelingstafel. Ook vragen zij de snelle oprichting van een 'brexitcel visserij' als centraal aanspreekpunt voor de sector en coördinator van alle betrokken partijen en diensten bij de onderhandelingen.

Minister, verontrusten de straffe uitspraken en het voortvarende handelen van de Britten u? Hoe schat u onze onderhandelingspositie in en die van de andere partijen? Welke hefboomen zijn er? Kan de visserijsector dienen als pasmunt om de brexitonderhandelingen op andere domeinen vlot te trekken? Neemt u de aanbevelingen van de SALV mee naar de onderhandelingstafel? Volgt u het advies om snel een brexitcel visserij op te richten?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Uiteraard volg ik de brexit zeer nauwgezet op, ook de communicatie vanuit het Verenigd Koninkrijk over de onderhandelingen inzake visserij.

Ik ben wel wat gewoon als het over straffe uitspraken gaat. Ik neem akte van het spierballengerol. De EU is bezig met de opmaak van haar onderhandelingsmandaat. Wij pleiten hier samen met andere direct betrokken lidstaten voor het behoud – in eerste instantie – van de bestaande toegang tot de Britse wateren,

zowel de 12 mijlszone als de 200 mijlszone, maar ook het behoud van de bestaande toegang tot de vangstmogelijkheden van zowel de quotasoorten als de niet-quotasoorten, en dit in de context van de algemene handelsovereenkomst.

Er wordt verwacht dat dit mandaat – Europees – tegen eind deze maand uitgeklaard zal worden. Uiteraard stel ik alles in het werk om de belangen van de Vlaamse visserijvloot hierbij veilig te stellen. Ik besef dat de vrees leeft binnen de Europese visserijsector, en dus ook onze sector, dat zij als pasmunt gebruikt zouden worden, maar dit geldt evenzeer voor de Britse visserijsector. We zullen alles in het werk stellen om de belangen van de Vlaamse vissersvloot en -sector te verdedigen. Ze zijn bij ons op het kabinet geweest met hun bezorgdheden. Dit begint met een helder onderhandelingsmandaat voor de EU-hoofdonderhandelaar, de heer Barnier.

De SALV is zijn aanbevelingen persoonlijk bij mij komen afgeven. In zijn eerste aanbeveling vraagt de SALV dat “de EU tijdens de onderhandelingen een status quo voor de toegang tot de VK-wateren en voor de verdeelsleutel van vangstrechten bepleit en in een duurzaam akkoord weet vast te leggen. Zoals verschillende keren aangehaald door EU-instanties zou deze doelstelling als voorwaarde moeten gelden voor het bereiken van een vrijhandelsakkoord.” Dat is letterlijk zo opgenomen in het Belgisch standpunt, wat dat betreft is de aanbeveling dus meegenomen.

De tweede aanbeveling is het gelijke speelveld voor de visserij dat gegarandeerd moet worden. Dat is een zorg die we in elk contact op Europees niveau meenemen, ook de minister-president doet dat trouwens.

De derde aanbeveling raakt aan de bredere handelsbesprekingen zelf. We zijn in Vlaanderen vragende partij om een zo vlot mogelijke handel te hebben met het Verenigd Koninkrijk, maar veel hangt af van welke brexit het Verenigd Koninkrijk uiteindelijk nastreeft. Als ik het spierballengerol hoor, maak ik mij wel wat zorgen. Maar ik denk dat we het hoofd koel moeten houden en moeten proberen maximaal te onderhandelen.

Wat de brexitcel betreft, zijn er al heel wat overlegstructuren actief in dit dossier. Er is een werkgroep binnen de Vlaamse administratie, er is een werkgroep op het niveau van de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie en Buitenlandse Zaken heeft een crisiscel opgericht die het dossier ook nauwgezet volgt. Eigenlijk is de visserijsector vooral vragende partij voor het faciliteren van een volgend overleg met de douanediens en het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV). Onze administratie heeft de opdracht gekregen om dat op te nemen binnen de permanente werkgroep van de Interministeriële Conferentie voor het Landbouwbeleid met de federale overheidsdiensten.

Maar ik houd de vinger aan de pols, ik wil nu niet weer een nieuwe cel oprichten, er zijn er al zoveel. Maar als we voelen dat het toch naar een harde brexit zou neigen, gaan we sowieso bijsturen en dan kan een aparte visserijcel misschien soelaas bieden. Nu vind ik het echter van belang dat we standhouden met een aantal landen die hetzelfde willen en dat de bestaande overlegstructuren optimaal functioneren. Ik denk dat we dezelfde zorg en bezorgdheid delen.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Dank u wel voor het antwoord, minister. Met dat laatste ben ik het helemaal eens, we delen dezelfde bezorgdheid, ik denk dat dit voor de hele commissie geldt. Ik ben ook blij om te horen dat u op de lijn zit van het hoofd koel houden. Het lijkt mij niet zinvol om naar buiten even stoere verklaringen af te leggen. Ik denk dat we er alle belang bij hebben om dit op een zeer professionele en rustige manier aan te pakken.

In dat opzicht was het volgende mij nog niet helemaal duidelijk. Eind februari is er het Europese onderhandelingsmandaat. Ziet u daar nog moeilijkheden? Krijgen we iedereen daar op dezelfde lijn of gaan we moeten bijsturen binnen onze Vlaamse en Belgische doelstellingen die we specifiek rond visserij gesteld hebben? Is er voldoende erkenning voor die specifieke noden van onze sector en van de visserij-sector in heel Europa, of staat dat onder druk?

We moeten uiteraard mee het pleidooi houden om deze sector niet als pasmunt te gaan gebruiken. We zien vaak in handelsakkoorden dat op het einde van de rit de landbouwsector en de visserijsector onder druk komen te staan. We mogen dat niet doen, dat zou een groot verlies zijn. Bovendien gaat het op dat moment niet over een bijsturing van die sector, het dreigt zelfs het voortbestaan van de visserij-sector in zijn geheel problematisch te maken.

Wat het oprichten van een brexitcel betreft, kan ik volgen dat het niet de bedoeling kan zijn om forum na forum na forum op te richten, om op die manier net niet efficiënter te gaan werken. Ik heb er alle begrip voor als u dat binnen de bestaande structuren wenst op te nemen. Er is toch wel een signaal vanuit de sector zelf: ik voel dat er veel vragen zijn en heel veel bezorgdheid blijft om daar de vinger aan de pols te houden en een heel duidelijk aanspreekpunt te hebben. Het zijn niet allemaal mensen die vertrouwd zijn met de Vlaamse administratie en hoe alles werkt. Mensen moeten duidelijk weten wat te doen als er daarrond vragen zijn.

Maar ik heb dus vooral de vraag of we binnen de Europese Unie op dit moment in de richting van dezelfde lijn aan het werken zijn wat ons onderhandelingsmandaat betreft.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik denk ook dat we ons moeten hoeden voor straffe uitspraken, maar alles maximaal in het werk moeten stellen om zo goed mogelijk te onderhandelen. Dat is absoluut van belang. Ik zou dat ook het liefst zien binnen die algemene handelsovereenkomst die we zullen moeten sluiten. Compromissen zullen er wellicht wel zijn, dus pasmunten gebruiken lijkt mij niet meteen de goede methode. Alle landen die aan de Noordzee liggen, ook Frankrijk, Duitsland, de Scandinavische landen en de UK zelf, hebben er belang bij dat er een goede werkmethode en goede afspraken zijn. Wat de Europese Commissie betreft, hebben we dit al heel duidelijk meegegeven in het Vlaams standpunt en de belangen die er voor Vlaanderen zijn.

Ik wil ook even refereren aan de bespreking van de beleidsnota waarin u hebt aangegeven zo snel mogelijk te zullen praten met de Europese commissaris voor Visserij. Hebt u die persoon intussen al gezien en daarover gepraat? Hebt u de belangen van de visserij kunnen aangeven?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister, het is positief dat de Vlaamse Regering de onderhandelingen met de UK van groot belang acht voor de Vlaamse vissers. De gewaarborgde toegang van onze Vlaamse vissers tot de Britse wateren is immers een topprioriteit.

Minister, ik hoop dan ook dat u op korte termijn een afspraak kunt maken met de bevoegde Europese commissaris om de specifieke Vlaamse situatie aan te kaarten en aandacht te vragen voor een evenwichtige deal.

Zolang de UK deel uitmaakte van de EU was er wederzijdse toegang tot viswateren en -bestanden. In dat nieuwe vrijhandelsverdrag zal het ook van belang zijn dat niet alleen de vangstrechten behouden blijven maar ook de toegangsrechten tot

de wateren. Met vangstrechten zonder toegang tot de wateren is men niet veel natuurlijk. En dan is er ook de absolute status quo van de huidige quotaverdeling en een gelijk speelveld op het vlak van technische maatregelen en controles.

Ik heb u eerder al een vraag gesteld over de duurzaamheid van de visbestanden. Vlaanderen is op de goede weg en we hebben daar zelfs een opportuniteit, maar ook in de niet-Vlaamse wateren waar onze vissers actief zijn, hebben we er alle belang bij dat de visbestanden verduurzaamd worden.

De contacten met de federale minister van de Noordzee zijn hierin cruciaal. Het lijkt me logisch dat die minister steun zoekt bij de andere lidstaten die eveneens actief zijn in de Britse wateren om op die manier met een groter politiek gewicht onze visserijzaak op Europees niveau te kunnen verdedigen. Hebt u nauw contact met de federale minister die bevoegd is voor de Noordzee?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Aan dat Europees mandaat wordt gewerkt. Ons standpunt is heel helder, en voor mij is het cruciaal dat de acht landen die diezelfde belangen hebben en waar ook Frankrijk en Nederland toe behoren, samen standhouden. Men heeft me al gevraagd of Vlaanderen alleen zal onderhandelen. Dat is goed om jezelf een goed gevoel te geven maar in groep ben je sterker. Het is dan ook belangrijk om de cohesie tussen die acht vislanden te behouden. Of dat zal lukken, weet ik niet. Maar het is wel goed om samen druk te zetten op de heer Barnier om een goed en sterk onderhandelingsmandaat te krijgen. Dit wordt dus vervolgd.

Ik heb contact gehad met de vorige commissaris, Karmenu Vella, en ik heb daar ook verslag van uitgebracht. Ik heb de nieuwe commissaris, wiens naam ik niet zal uitspreken, ook ontmoet. Maar ik heb die vrij uitvoerig gezien in de marge van de onderhandelingen om de visquota te bepalen en we hebben toen ook gezegd dat we ons zorgen maken, dat Vlaanderen goed onderhandeld heeft en mooie quota gekregen heeft. Maar de brexit kan natuurlijk alles in de war gooien. Er is nog geen nieuw overleg geweest sinds de brexit, maar we hebben elkaar wel gesproken in een van de twee visserijnachten die we samen doorgebracht hebben – maar daar moet u niets meer achter zoeken.

Sowieso denk ik dat we nu even moeten afwachten hoe dat omgezet zal worden in een mandaat. Er is een zeer nauwe samenwerking – ik heb dat op de visonderhandelingen gemerkt – tussen het federale en het Vlaamse niveau. Ik vind ook dat de federale ambassadeur dat heel goed volgt, ook met een heel grote bekommernis en zorgzaamheid naar de Vlaamse visserijsector. Dat is goed, alles gebeurt op intra-Belgisch niveau. Naar al de Europese Raden bijvoorbeeld mag Vlaanderen gaan als het over vis gaat. Ik merk daar ook een heel grote betrokkenheid. Ik heb zelf specifiek daarover nog geen bilateraal contact gehad met de minister van de Noordzee omdat wij naar bevoegdheden toe zelf de commissies mogen doen en ook heel rechtstreekse toegang hebben, maar we lopen elkaar wel eens tegen het lijf, dus de suggestie is zeker interessant.

Ik voel hier in alle tussenkomsten dezelfde bezorgdheid: toegang en vangstrechten. Ik denk dat iedereen alles in het werk stelt om onze positie sterk te houden. Daar hebben we partners voor nodig. Zolang die partners ons niet afvallig worden, zitten we sterk. Mocht die situatie veranderen, dan wordt het moeilijker. Maar dat is dag na dag opvolgen en mee proberen te duwen aan een sterk onderhandelingsmandaat. Dat geldt trouwens niet alleen voor de visserij, maar ook voor onze landbouw- en voedingsindustrie – er zijn heel wat getroffen sectoren –, maar de vis is natuurlijk wel bijzonder kwetsbaar. Het pijnlijke aan heel die historie is dat wij een kleine, sterke visserij hebben, maar dat Groot-Brittannië totaal geen uitgebouwde vissersvloot heeft om al zijn vis te vangen. Dat maakt het zo speciaal. Men zou daar eigenlijk relatief snel tot een overeenkomst moeten komen. Ik heb

wel de Britse ambassadeur gevraagd hoe het toch komt dat die vis zo belangrijk is. Hij zegt dat dat een symbool is: het is een heel kleine sector – zoals bij ons – maar het is hypergevoelig, het vissen op je eigen vis. Dat is in Vlaanderen net zo. Het sentiment dat wij hier hebben en dat grensoverschrijdend is, geldt op dezelfde wijze in Groot-Brittannië. Hopelijk steekt dat geen waas van 'onnuchterheid' in de onderhandelingen. Wij proberen in elk geval hiervoor het nodige te doen.

De voorzitter: De heer Vaneeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Minister, dank u wel. Ik denk dat we inderdaad op dezelfde lijn zitten en dat we daar rationeel mee moeten omgaan, en ook hopen dat de Britten daar rationeel mee omgaan. Ik ben blij om te horen dat het A-scenario absoluut is om op onze standpunten te blijven staan. We zullen eind februari al een stukje merken of dat binnen Europa gedragen is. Ik hoop alvast van wel, en dat dat ook aangehouden wordt doorheen de onderhandelingen. Ik geloof niet dat we te zichtbaar mogen maken dat er B- of C-scenario's zouden zijn, want anders zou het wel eens een andere dynamiek aan de onderhandelingen kunnen geven.

Ik wou afsluiten met één oproep, en dat is degene die ik elke keer doe als het hierover gaat, namelijk om geen B- of C-scenario's uit te werken, maar wel een soort noodscenario als er echt een harde brexit komt. Ik besef dat jullie de middelen nog niet gaan voorzien, maar om het wel in de schuif klaar te hebben liggen, zodat in onze sector heel snel een aantal tijdelijke maatregelen genomen kunnen worden op Europees en op Vlaams niveau om de sector toch wat toekomstperspectief te geven.

Minister Hilde Crevits: Als we tijdelijke maatregelen gaan nemen om te beschermen, en ze mogen niet meer vangen, is de sector kapot. Ik vind dat zo vreselijk.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Het gaat niet per se over het stilleggen en het niet meer vangen. Je kunt ze natuurlijk ook draaiende houden.

Minister Hilde Crevits: Maar als je niet meer mag vissen, ben je eraan. Het is zo afschuwelijk ...

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Er zijn vanuit de sector wel een aantal pistes om eventueel de periode van vangen ...

Minister Hilde Crevits: Men moet dus de juiste maatregelen hebben. Laten we niet te snel overschakelen op stilleggen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over een nieuw type pulsvisserij
– 1277 (2019-2020)**

Voorzitter: de heer Joris Nachtergaele

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, collega's, sinds 14 augustus 2019 is er een formeel verbod op pulsvisserij in de Belgische twaalfmijlszone. Dat was een initiatief van toenmalig minister Van den Heuvel. Daarmee lopen we eigenlijk een beetje vooruit op het definitieve verbod dat er op 1 juli 2021 op Europees niveau zou komen. De bedoeling is natuurlijk het beschermen van onze visbestanden en ook het ervoor zorgen dat er geen discriminatie tussen vissers is.

De pulskortetechniek is bekend: stroomstoten zorgen ervoor dat de platvissen opveren en op die manier gemakkelijker in de netten van de vissers komen. Het is een efficiënte techniek. Vooral Nederlandse vissers hanteren die systemen. Effect van het verbod is er dan ook voor de Nederlandse kotters die uitgerust zijn met die techniek; zij mogen die vandaag in de Belgische wateren dus niet meer gebruiken.

Nu blijkt echter dat de Nederlandse kotters zich niet hebben neergelegd bij het algemene verbod en inventief onderzoeken hoe ze het verbod kunnen omzeilen. Zo zouden ze een nieuwe techniek aan het ontwikkelen zijn, waarbij waterstraaltjes worden gebruikt om de tong en de schol van de zeebodem op te schrikken en in de netten te krijgen. Ze zouden er zelfs van overtuigd zijn dat dit nieuwe systeem wel zou kunnen worden goedgekeurd door Europa.

Minister, bent u op de hoogte van de ontwikkeling van die nieuwe pulstechniek die men in Nederland ontwikkelt? Men noemt dat de 'Kärcher'-techniek. Hoe dienen die ontwikkelingen te worden gezien in het kader van het Europese pulskorverbod dat ingaat op 1 juli 2021? Heeft Nederland die techniek al aangemeld bij de Europese Unie? Hoe reageert de Vlaamse visserijvloot op deze ontwikkelingen? Zijn er al enige tendensen af te leiden sinds het pulskorverbod van augustus 2019, wat betreft de effecten van dat verbod op de visbestanden in de Noordzee? Zijn er in het licht van de brexit veranderingen te verwachten op dit vlak? We hebben het daarstraks gehad over de brexit. Het Verenigd Koninkrijk behoort niet meer tot de Europese Unie, hetgeen zou kunnen aanzetten tot het terugdraaien van het verbod door het Verenigd Koninkrijk. Zijn daar reeds indicaties van?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, dank u wel voor de zeer interessante vraag. Uiteraard ben ik er al een tijdje van op de hoogte dat er in Nederland, weliswaar op superbepaalde schaal, wordt geëxperimenteerd met wat men daar de 'water-jettechniek' noemt. Het gaat om een techniek – spits allen uw oortjes – waarbij onderaan het net spuitkopjes worden gemonteerd om zo met waterstralen de platvissen van de bodem op te schrikken en aldus te kunnen vangen. Bij pulsvisserij gaat men gebruikmaken van elektrische stroomstoten om platvissen van de zeebodem op te jagen, die zo in het net zwemmen. Dat is dus iets helemaal anders. Het klinkt ook iets lieflijker.

Dus de waterstraaltechniek valt niet onder het pulsverbod. Met deze techniek wordt op kleine schaal geëxperimenteerd. Er wordt gezocht naar de juiste waterdruk, het gewicht van het vistuig, de netopstelling, de vorm en de richting van de spuitkopjes. Deze techniek is niet nieuw: in de jaren 90 werkte het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) reeds mee aan testen hiervoor. Een aantal reders binnen de Vlaamse visserijvloot volgen de evoluties op in het kader van een voortdurend zoeken naar alternatieve visserijtechnieken. Om de duurzaamheid van de waterjettechniek te bepalen, is meer onderzoek nodig naar de invloed van de waterstralen op de toplaag van de zeebodem, op het sediment en op het bodemleven. Het valt hoe dan ook niet onder het verbod.

Zijn er al enige tendensen af te leiden sinds het pulsverbod? De visbestanden in de Noordzee en de eventuele effecten van het pulsverbod worden door ILVO nauwgezet opgevolgd. Om de mogelijke gevolgen voor het zeeleven na te gaan, werd in september 2018 het project 'Pulsvisserij Vlaamse Kust – deel 1' opgestart, met Vlaamse steun van het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector (FIVA) en met steun uit het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV). Met dat project tracht ILVO eventuele biomassa-veranderingen in de zuidelijke Noordzee in kaart te brengen. Uit de resultaten blijkt dat de visbestanden binnen de Belgische 12 mijl het vrij slecht doen en dat er

tegelijkertijd een hoge visserijdruk is geweest van de Nederlandse pulsvisserij. Dat bewijst uiteraard nog geen strikt oorzakelijk verband tussen beide, maar ik moet die twee tendensen wel meegeven.

Op een dergelijke korte termijn valt geen waarneembaar effect te verwachten van het pulsverbod in de 12 mijlszone. In augustus of september 2020 zal ILVO nieuwe wetenschappelijke surveys uitvoeren, waarbij de vispopulatie opnieuw wordt gemonitord. Het is dus een beetje afwachten wat deze resultaten zullen brengen.

Op dit ogenblik is er geen aanwijzing dat het Verenigd Koninkrijk het pulsverbod zou terugdraaien of versnellen. Tijdens de besprekingen van het verbod stelde het Verenigd Koninkrijk zich in het verleden eerder sceptisch op tegenover de pulsvisserij, dit op vraag van een groot aantal Britse kleinschalige vissers die nadeel ondervonden van de concurrentiële pulskor.

Tot hier een voorlopige stand van zaken, maar er zal uiteraard in het najaar wat meer nieuws zijn.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Dus ik begrijp goed dat die 'Kärcher'-techniek in principe in het algemeen kan worden toegepast op om het even welk vaartuig zonder dat we eerst weten of er al dan niet een effect is op het bodemleven? Hier wordt het voorzorgsprincipe – dat we eerst onderzoeken en dan toelaten – dus niet gehanteerd. Er zijn blijkbaar ook geen wettelijke belemmeringen mogelijk om te zeggen dat we moeten wachten om dit te veralgemenen. Klopt dat, minister?

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik had een aantal bijkomende vragen voorbereid, onder andere over de resultaten van dat ILVO-onderzoek, maar ik begrijp dat we nog meer onderzoek nodig hebben en dat er in augustus of september nieuwe wetenschappelijke onderzoeken volgen waardoor we wellicht tendensen kunnen ontdekken.

Intussen is de pulskorvisserij bij ons verboden. Ik denk dat dat intussen een jaar geleden is. Ik weet niet of u zicht hebt op het aantal inbreuken die sinds het verbod op pulskorvisserij in de Belgische 12 mijlszone zijn gebeurd? Mocht u daar niet onmiddellijk op kunnen antwoorden, dan wil ik gerust mijn vraag nog eens schriftelijk indienen.

Dan hebben we het verslagmoment gehad met de attaché Visserij.

We weten dat bij het Hof van Justitie van de Europese Unie een klacht is ingediend tegen het Europees Parlement en tegen de Europese Raad. Nederland vecht het pulskorvisserijverbod en de overgangsperiode aan. Die procedure kan mogelijk leiden tot de vernietiging van de hele Europese verordening waarop we ons baseren. Ik weet niet of er ondertussen een nieuwe stand van zaken is met betrekking tot deze rechtszaak, want het Europees Parlement en de Europese Raad moesten nog een verdediging opstellen. Ik weet niet of dat ondertussen is gebeurd en ook niet of er al een duidelijke timing is met betrekking tot een eventuele uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Voorzitter, dit is, naast de brexit, een belangrijke uitdaging voor de visserijsector. Ik wil eerst en vooral nog eens herhalen dat het verbod op de pulskorvisserij in onze ogen op basis van bezorgdheid is uitgevaardigd. Het gaat om een voorzorgsmaatregel ten aanzien van de impact op de

visbestanden. Enerzijds zou er een voordeel zijn op het vlak van bodemberoering, maar anderzijds is er de impact op de visbestanden. Zonder dat een causaal verband is aangetoond, zou uit onderzoek nu toch blijken dat er wel degelijk een effect is.

Mijnheer Dochy, ik wil me bij uw tweede vraag aansluiten. In dit geval lijkt het voorzorgsprincipe niet te worden gehanteerd. Het is goed dat er met de 'Kärcher'-techniek onderzoek naar nieuwe vangstmethodes is. Het is belangrijk de sector innovatief te houden en misschien nog echt belangrijke stappen te zetten op het vlak van de duurzaamheid. Die duurzaamheid heeft echter twee aspecten, enerzijds de bodem en het waterleven en anderzijds het peil van de visbestanden.

Ik zou een pleidooi willen houden om het voorzorgsprincipe zo goed mogelijk te benaderen. Dat betekent dat we echt in dat onderzoek moeten investeren en dat we snel de effecten in kaart moeten brengen. We moeten dan op Vlaams en Europees niveau bekijken hoe we hiermee omgaan. Wij zijn de eersten om voor een level playing field en voor een Europese aanpak te pleiten. We moeten snel in kaart brengen wat de effecten kunnen zijn. Het is misschien moeilijk om daar echt lijnen in te trekken op basis van het huidig onderzoek, maar we moeten snel gaan, want anders kan dat voor heel de sector een slechte zaak zijn.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Voorzitter, het blijft jammer dat een intrinsiek waardevolle techniek om de visserij te verduurzamen als de pulskorvisserij vanwege simpel misbruik is beladen met een negatieve beeldvorming die zelfs tot een verbod heeft geleid. Ik betreur dit, maar het doet geen afbreuk aan het feit dat pulskorvisserij een potentiële alternatieve en duurzame vangtechniek is, evenwel op voorwaarde dat de techniek op een correcte en verantwoorde wijze wordt gebruikt. Helaas weten vissers die op snel gewin uit zijn en niet verder kijken dan hun neus lang is, dat de pulskorvisserij een dankbare techniek is om snel veel te vangen. Zij blijven blind voor de snelle uitputting van de visvoorraden en proberen het geldend verbod op een creatieve wijze te omzeilen. Dit verergert de zaak enkel en zal leiden tot een kat-en-muisspelletje. De vis die uiteindelijk tussen kat en muis overblijft, zal zeer duur worden betaald.

Minister, ik hoop dat u deze kwestie op het niveau van de EU zult aankaarten en dat u medestanders zult vinden om de pulskortechneik op zijn echte waarde te beoordelen en op een correcte wijze toe te passen. Het klopt dat het vissen met een pulskor sneller en efficiënter gaat, wat implicaties kan hebben voor de organisatie van de visserij, zoals het aantal visdagen. Misschien komt dat aspect in het onderzoek te weinig aan bod.

Het gaat, met andere woorden, niet enkel om de techniek an sich. Het zou goed zijn ook de implementatie in de visserij en de impact op de organisatie te bekijken. Indien een alternatief wordt aangeboden, zullen de vissers de economische meerwaarde van de pulskorvisserij misschien correcter inschatten en bereid zijn hun activiteiten aan te passen, bijvoorbeeld omdat er ruimte voor bijkomende activiteiten vrijkomt. De pulskorvisserij kan, met andere woorden, een aanleiding vormen om nieuwe businessmodellen, taakverbreding of differentiatie te zoeken.

Ik heb nog een aantal vragen die in de lijn liggen van wat de vorige sprekers al hebben gezegd over het onderzoeken van de verfijning. Zijn er nog projecten? Zijn er nog lidstaten van de EU die met deze technologie experimenteren in afwachting van het algemeen verbod dat op 1 juli 2021 ingaat?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, er is veel aandacht voor deze techniek. Collega Dochy, er is enkel een verbod op elektrisch vissen. Dat betekent dat in principe de

andere zaken kunnen. Dat is niet in strijd met het voorzorgsprincipe. Het verbod is wat het is. Maar, collega Vaneeckhout, dat is net de reden waarom het Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek (ILVO) inzet op het onderzoek naar de effecten. Dat zal zeer nauwgezet voortgaan. Binnenkort zullen we er meer resultaten van kennen. Dat is nu net het voorzorgsprincipe. Bij de pulskor was het ook eerst toegelaten, maar na evaluatie vond men het toch niet zo ideaal.

Collega Tommelein, ik ben ook voorstander van een level playing field. Het gaat niet op dat de ene mag en de ander niet. Dat is absoluut vervelend.

De waterjet kan in principe vandaag. We zullen de effecten zien. Ik heb uitgelegd wat er allemaal onderzocht zou worden.

Collega Coudyser, er is inderdaad een inbreuk vastgesteld door een Nederlands vaartuig. Dat is overgemaakt aan het parket. Nederland vecht dat aan. We hebben op dit ogenblik geen nieuwe informatie. Er zijn geen andere inbreuken vastgesteld. Daar hebben wij geen weet van. U zult mij hierover wellicht vragen blijven stellen.

Ik heb u de resultaten gegeven van het onderzoek. De studie zelf is nog niet gepubliceerd. Ik weet niet wanneer dat zal gebeuren. Dat gebeurt niet via mij. Dat zal publiek worden gemaakt. De resultaten zijn via het Vlaams Infocentrum Land- en Tuinbouw (VILT) al naar buiten gekomen. Vandaar dat ik ze nu ook meegeef. We volgen dit verder op.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Dit geeft aan wat het belang is van ILVO in dezen. Het onderzoek kan ondersteunend zijn en de beoordeling van die techniek objectiveren. Maar het is natuurlijk ook van belang dat onze sector in België, in Vlaanderen, mee op de hoogte is en zich voorbereidt op een eventuele implementatie door anderen of door henzelf van deze nieuwe vorm van visserij. Ik kijk uit naar ons bezoek aan ILVO in Oostende, burgemeester Tommelein. We zullen graag bekijken hoe men daarmee omgaat.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Is dat op 19 juni? Uit uw opmerking leid ik af dat u van mij het een en ander verwacht. Bijvoorbeeld een welkomstdrink.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de brede weersverzekering voor de landbouwsector – 1099 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de brede weersverzekering – 1264 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, sinds begin dit jaar is het Landbouwrampenfonds stopgezet en werd de brede weersverzekering ingevoerd. We hadden het in deze commissie al een paar keren daarover. Ik wil niet te snel te

paniekerig worden over de praktische uitvoering van een en ander. Een nieuw stelsel heeft enige tijd nodig om te groeien en om zijn weerslag te krijgen op het terrein, maar gelet op de veelvuldige calamiteiten waarmee onze boeren de afgelopen jaren werden geconfronteerd, gaande van langdurige droogte over vrieskou tot bovenmatige neerslag, is het van groot belang dat onze landbouwers zich correct kunnen verzekeren tegen schade. We merken op het terrein dat de sector dat goed heeft begrepen en dat er een divers aanbod van polissen en verzekeringsmaatschappijen is, en dat boeren en landbouwers actief worden aangespoord om zich te verzekeren. Zij zijn daar ook actief mee bezig.

We merken daardoor ook wel dat sommige uitvoeringsmodaliteiten – dat kan decretaal een probleem zijn, het kan zijn dat de uitvoering een probleem vormt – zorgwekkend en soms gewoon niet praktisch zijn. Meer bepaald in de fruitsector blijkt dat zonnebrandschade uitgesloten is als verzekeringsmotief. Dat is problematisch omdat uitgerekend vorige zomer – we kennen het probleem – de extreme hitte en zonnebrandschade door het Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI) werd bestempeld als uitzonderlijk en waarvoor nog altijd een erkenning loopt bij het Landbouwrampenfonds. Het kan niet de bedoeling zijn dat een brede weersverzekeringpolis minder dekking geeft dan het vroegere Landbouwrampenfonds.

Daarnaast – het praktische probleem – verwachten de verzekeringsmaatschappijen dat boeren hun brede weersverzekeringpolis betalen in de maand september. Dat is in die sector een ongelukkig tijdstip, omdat boeren op dat ogenblik andere zaken aan hun hoofd hebben, de oogst bijvoorbeeld, maar ook omdat ze financieel in de moeilijkste periode van het jaar zitten.

Minister, bent u op de hoogte van het uitsluiten van zonnebrandschade in verzekeringspolissen voor fruittelers?

Is de uitsluiting van dit soort parameters, die blijkbaar wel in aanmerking kwamen voor het Landbouwrampenfonds, conform de filosofie van de brede weersverzekering?

Hoe staat u tegenover de verwachting van de verzekeringsmaatschappijen om de polissen voor de brede weersverzekering in de moeilijke maand september te laten betalen? Dat is natuurlijk niet uw verantwoordelijkheid, maar goed.

Zult u daarover in gesprek treden met de verzekeringsmaatschappijen?

Zult u werk maken van een snelle evaluatie van de brede weersverzekering en daarbij de sector actief betrekken teneinde meteen paal en perk te stellen aan dit soort kinderziektes?

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Voorzitter, minister, ik wil me aansluiten bij de collega en zal niet te veel herhalen. Ik zal zijn vraag breder opentrekken.

Ongetwijfeld bent u op de hoogte van de problemen en kinderziektes waar het systeem momenteel mee kampt.

Worden alle aangehaalde problemen geïnventariseerd door uw kabinet en/of de administratie?

Voorziet u op basis van zo'n inventaris een gestructureerd overleg met de erkende verzekeringsmaatschappijen?

Bent u, los van wat de beroepsorganisaties doen – en ik wil daar geen afbreuk aan doen want ze doen dat heel goed – ook nog van plan om vanuit de officiële instanties een informatiemoment te organiseren voor de sector?

Het is een stelling van mij en een politieke keuze. De verzekeringsmaatschappijen zijn zo ongeveer de laatste sectoren die buiten schot blijven. Toen deze maatregelen genomen werden, had u wellicht kunnen denken dat zij specialisten zijn in de kleine lettertjes en misschien in de laatste plaats bezorgd zijn om de landbouwers en de sector. In welke mate bent u – op basis van bepaalde zaken die zich nu eventueel voordoen – van plan na een evaluatie al dan niet nog aanpassingen door te voeren?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dit dossier bekommert mij ook zeer sterk, vooral de uitvoering en de implementatie. U weet wellicht dat er in ons land maar één teelt-risico verzekeraar was en dat was hagelschade. Voor andere weersrisico's was er geen enkele verzekering die dekking bood aan onze landbouwers. Dankzij die steunmaatregel voor de brede weersverzekering zijn we er nu in geslaagd om daar verandering in te brengen. Er zijn sinds dit jaar vijf verzekeraars die een brede weerverzekering aanbieden en meer dan louter hagelschade dekken.

Voor welke risico's verzekeraars exact dekking bieden, en tegen welke voorwaarden, bepalen zij zelf. Dat behoort tot hun private ondernemingsvrijheid. Als overheid definiëren we alleen de minimumnormen waaraan een verzekeringspolis moet voldoen om voor steun in aanmerking te komen. Die minimumnormen zijn de basis voor alle verzekeraars die een subsidiabel product op de markt willen brengen. Ze bieden de landbouwers de garantie dat ze, als ze een polis afsluiten voor een erkend product, nadien effectief van de steun kunnen genieten. Naast de minimumnormen kunnen verzekeraars zich ook commercieel onderscheiden in de markt door productspecifieke bepalingen te definiëren.

Het is de eerste keer dat we iets regelen dat zoveel individuele ruimte laat aan de markt. Dat houdt risico's in, maar het is ook een goede zaak omdat we ons op innovatief terrein begeven. De implicatie daarvan is dat de vijf erkende verzekeringsproducten niet identiek zijn. Dat zou ook niet gezond zijn want dan zouden we als overheid de marktwerking belemmeren. Het komt erop aan dat de landbouwer een keuze maakt voor het product dat het meest is afgestemd op zijn bedrijfssituatie, zoals men dat voor andere types van verzekeringen ook doet. Voor de ene landbouwer zal de dekkingsgraad misschien de doorslag geven, voor de andere de verschuldigde verzekeringspremie voor zijn teelten van dat jaar enzovoort. Verzekeringen zijn altijd een vorm van risicobeheer. Het komt de landbouwer toe om die risico-inschatting voor zijn eigen bedrijf te maken.

Ik kom terug op de minimumnormen. We hebben bepaald dat minimum zes risico's moeten worden gedekt om voor de steun in aanmerking te komen. Dat zijn hagel, vorst, storm, ijs, hevige of aanhoudende neerslag en ernstige droogte. In theorie hadden het er meer kunnen zijn, maar dat zou niet verstandig en haalbaar zijn geweest. Het vertrekpunt was immers dat er slechts voor één verzekeraar risico een product op de Belgische markt voorhanden was, zijnde hagel. Als we verzekeraars zouden verplichten om allemaal onmiddellijk meer risico's te dekken, dan zouden de verzekeringsproducten logischerwijs een stuk duurder zijn geworden, en is het maar de vraag of er überhaupt verzekeraars zouden zijn opgestaan om een product aan te bieden.

We hebben ons voor deze keuze gebaseerd op ervaringen uit het buitenland. Met de vooruitgang van slechts één verzekeraar risico, namelijk hagel, naar minstens zes risico's vanaf 2020, hebben we een aanvaardbaar evenwicht gevonden.

Andere bijkomende risico's zoals zonnebrand kunnen verzekeraars uiteraard ook aanbieden, bijvoorbeeld om zich te onderscheiden van de concurrentie. Het is ook zo dat niet alle landbouwteelten even zonnebrandgevoelig zijn. Voor bijvoorbeeld droogte of extreme neerslag ligt dat anders. Er is dus maatwerk nodig.

Verzekeraars kunnen ook jaarlijks aanpassingen doen aan hun polis en hebben dan de commerciële vrijheid om extra risico's toe te voegen in de toekomst.

Daarnaast is er ook de mogelijkheid dat nieuwe verzekeraars een aanvraag tot erkenning doen met een verzekeringsproduct waarbij zonnebrand wel is opgenomen als bijkomend risico. Met 'nieuwe verzekeraars' bedoel ik verzekeraars die voor het eerste jaar geen erkende polis hebben aangeboden. Dat hoeven niet noodzakelijk de klassieke bankverzekeraars te zijn; ook onderlinge verzekeringen van landbouwers zelf zijn toegestaan in onze steunregeling. In het buitenland zijn er meerdere voorbeelden van landbouwers of fruittelers die zelf een onderlinge of coöperatieve verzekering organiseren. Als je zelf eigenaar bent van een verzekeringsproduct, dan kun je als eigenaar uiteraard ook zelf beslissen welke risico's je al dan niet verzekert en tegen welke voorwaarden.

Een ander element is de uitbetaling van de steun aan de landbouwers die hun teelt verzekeren in het betrokken jaar. Omdat we ons ervan bewust zijn dat een snelle uitbetaling van de steun aan de landbouwbedrijven belangrijk is, hebben we als doel om deze betaling nog te doen op het einde van dit kalenderjaar. Dat impliceert dat de vereiste controles vooraf moeten zijn gebeurd, want betalingen kunnen uiteraard maar gebeuren als aan de voorwaarden voldaan is. Om dus snel te betalen aan de landbouwers, kunnen we slechts met premies die aan verzekeraars zijn betaald tot en met 30 september 2020, rekening houden in de berekening. Het is niet aan ons om te bepalen wanneer de premie moet worden betaald, maar we kunnen niet verder gaan dan eind september als men wil dat er nog in datzelfde jaar wordt uitbetaald. Dat is de reden waarom september als eindmoment is vooropgesteld.

Wat betreft de gesprekken met de verzekeringsmaatschappijen en de vraag van collega Vandenhove: op het vlak van uitvoeringsmodaliteiten probeer ik te verzekeren dat mijn administratie in zeer nauw contact staat met de aanbieders van de erkende verzekeringspolissen in Vlaanderen en ook met de sector. Er is heel veel overleg. In het voorjaar is een volgend overleg gepland, waar een aantal praktische uitvoeringsmodaliteiten van de subsidieregeling besproken zullen worden. We zijn net gestart, collega's. We hebben nog geen ervaring met de praktische uitvoering van het systeem in Vlaanderen. Als we het volledige proces van de subsidieregeling een keer doorlopen hebben, tot en met de uitbetaling van de subsidie aan de landbouwers, zal een evaluatie gebeuren. Evalueren terwijl er nog geen enkele subsidieaanvraag kon worden ingediend, lijkt me weinig zinvol. Je moet eerst de kans geven om het systeem te laten werken. Ik ben trouwens gaan spreken op een avond waar een van de verzekeraars uitleg kwam geven. Ik stel vast dat er ongelooflijk veel aandacht en interesse is bij de boeren. Nadien heb je natuurlijk diverse commentaren: 'het werkt voor mij' of 'het werkt niet voor mij'. Maar ik voel wel dat men op de inspanningen die gebeuren door de landbouworganisaties en door de aanbieders inpikt, en dat men ernaartoe gaat. Dat is al één iets dat je nodig hebt. De evaluatie over of het nu een goed product is of niet, moeten we samen bekijken, maar dat komt in eerste instantie de individuele landbouwer toe.

Als u mij kent, weet u dat ik communicatie ontzettend belangrijk vind, ook voor onze diensten. Er is eerst en vooral voor gezorgd dat de website van het departement steeds aangevuld is met alle actuele informatie. Op de Werktuigendagen in Oudenaarde werden de erkende verzekeringspolissen tijdens een persmoment bekendgemaakt. Ter gelegenheid hiervan werd ook een flyer gemaakt, die op Agribex aan alle boeren verspreid werd. Op Agribex is door het departement ook een infosessie georganiseerd, waarop aanbieders van erkende verzekeringen hun product en de bijhorende voorwaarden kwamen toelichten. De presentaties en filmpjes hiervan zijn ook terug te vinden op de website van ons departement. Op Agro-Expo in Roeselare werd op onze stand doorlopend een presentatie getoond over de

weersverzekering. Er zijn ook vier persberichten verstuurd en verspreid via de landbouwpers. Een vijfde persbericht over de manier waarop landbouwers de subsidie aanvragen in de verzamelaanvraag is deze week vrijgegeven. We hebben geprobeerd het voor de landbouwers eenvoudig te maken, dat ze dus de terugbetaling van de premie zoals wij die voorzien hebben, in de verzamelaanvraag mee in één hokje kunnen kleuren, dat ze geen apart formulier moeten indienen. De landbouwers waarvan we een emailadres hebben, hebben drie nieuwsflashes gekregen met rechtstreekse informatie. Het thema komt ook aan bod tijdens de studiedagen voedergewassen, sierteelt en groenten, die deze winter door onze sectoradviseurs zijn georganiseerd. Dat zijn enkel de zaken die van onze diensten komen. Daarnaast zijn onze landbouworganisaties ook zeer actief om goede informatie te verschaffen, vind ik persoonlijk, maar u hebt dat allebei ook gezegd. Je ziet ook dat de verzekeraars zelf heel veel initiatieven nemen om tot bij de boer te geraken.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, dank u wel voor het antwoord. U hebt gelijk dat we bewust een speelruimte aan de markt gegeven hebben, en ik zal de laatste zijn om te zeggen dat de markt haar werk niet zal doen – dan zat ik in de verkeerde partij – maar ik hoop wel dat ook verzekeraars hier hun verantwoordelijkheid gaan nemen, omdat het deel van de fruitsector alleszins nood heeft aan die bijkomende beschermingen in verzekeringspolissen.

Ik begrijp dat we voor een evaluatie meer datagegevens nodig hebben en dat we dat niet te snel moeten doen, dat is redelijk. Misschien zouden we zo'n evaluatie op het einde van de eerste cyclus ook hier kunnen doen, voorzitter, dat we ook de praktische bekommernissen op het terrein hier kunnen horen en eventueel daar onze conclusies uit kunnen trekken.

Ik heb nog een bijkomende vraag, als het toch over rampen en erkenningen gaat. Hebt u eventueel al meer zicht op de erkenning van de schade van vorig jaar?

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Minister, net zoals collega Coenegrachts vindt dat hij in de goede partij zit, neem ik aan dat dat voor mij ook zo is, dus ik heb niet zo veel vertrouwen in die grote vrijheidsgraden. Ik begrijp dat wel, zeker en vast ook het innovatieve, maar ik zou er toch op willen aandringen dat dat goed wordt opgevolgd.

We vernamen een en ander via de media, maar hebt u er een zicht op hoeveel landbouwers ondertussen hebben gebruikgemaakt van de optie van de weersverzekering? Als dat nu niet gaat, kunt u misschien een schriftelijk antwoord bij het verslag laten voegen, maar dat zou toch interessant zijn, want die cijfers zijn sterk verschillend naargelang de bron, de media die je raadpleegt.

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Minister, eerst en vooral vind ik het toch nog eens belangrijk om te benadrukken dat die brede weersverzekering echt wel een verbetering is ten opzichte van het Rampenfonds, omdat het KMI niet meer na de feiten een oordeel moet vellen over die weersomstandigheden, omdat de landbouwer nu op voorhand zijn polisvoorwaarden kent en weet waar hij aan toe is. We geven landbouwers dus keuzevrijheid en zekerheid, en ze hebben hun lot ook in eigen handen. Daar is uitvoerig over gecommuniceerd en er is gewaarschuwd dat men die polisvoorwaarden, die zogenaamde kleine lettertjes, goed op voorhand moest bekijken. Die polisvoorwaarden hebben we als overheid uiteraard niet in de hand. Dat is de commerciële vrijheid, zoals u terecht opmerkt, en ik sta daar ook

achter, ik zit ook in de juiste partij. De Vlaamse overheid betaalt wel 65 procent van die verzekering terug, en zo moedigen we dat gebruik van die verzekering ook aan.

Ik wil er verder op wijzen dat we vooral rustig moeten blijven. We zijn inderdaad nog maar net gestart met die brede weersverzekering. Het is een overgangsfase en we beschikken op dit ogenblik over nog maar heel weinig gegevens. Minister, ik ben het dus met u eens dat we het best eerst die geplande evaluatie afwachten.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik wil me even hierbij aansluiten, omdat de vraagstelling belangrijk is om het thema van de brede weersverzekering in beeld te brengen en te houden. Collega's, we hebben daar in het verleden diverse debatten over gevoerd. Elk systeem heeft zijn voor- en nadelen. Vandaag hebben we de brede weersverzekering en we moeten ervoor zorgen dat die zo breed mogelijk bekend wordt en mee wordt gedragen vanuit de sector zelf, want het is natuurlijk door hen dat het initiatief vandaag moet worden genomen.

Minister, ik kan uw ervaring bijtreden dat er heel wat op het terrein wordt gedaan om de mensen te informeren en te begeleiden, om het hele systeem en de werking kenbaar te maken. Anderzijds ervaar ik ook wel op diezelfde contactmomenten die ik heb met landbouwers, dat er ook nog heel wat zijn die bij wijze van spreken nog aan het begin van hun opdracht staan, dat ze zich dus nog verder moeten informeren, keuzes moeten maken. Ik hoop dus dat we dat thema de komende maanden levendig houden, dat er diverse communicatie en opvolging gebeurt, zodat we de hele sector mee hebben met dit systeem.

Bart Dochy (CD&V): Inderdaad, de verzekeringsmaatschappij maakt geen geld. We hebben dat al dikwijls gezegd. Dit is uiteindelijk een extra last die wordt gedragen door de sector, in eerste instantie met 35 procent van de premie. Dit zal de rechtszekerheid echter inderdaad wel ten goede komen, gelet op de duidelijkheid, de afspraken wanneer wordt uitbetaald, wat onzeker is in het systeem van het Rampenfonds. We waren natuurlijk ook in een systeem terechtgekomen waarbij de vraag werd gesteld of iets dat zich jaarlijks voordoet, nog uitzonderlijk is. Er was hier in het parlement een brede consensus toen we het decreet hebben besproken en goedgekeurd. Ik neem ook mee wat collega Coenegrachts zegt in functie van een evaluatie. Misschien moeten we inderdaad begin volgend jaar eens enkele van die verzekeringsmaatschappijen zien. Of misschien is er bijvoorbeeld een rapport van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV), we zullen wel zien. Er zal wel een evaluatiemogelijkheid zijn. We bekijken hoe we dat eventueel kunnen doen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Er is een reden waarom we een brede weersverzekering in het leven hebben geroepen, die is niet uit de lucht komen vallen. De voorbije jaren werd er steeds vaker een beroep gedaan, en ook nog vorig jaar, op het algemeen landbouwrampenfonds. Dan is er gezegd dat we, zoals in Nederland, naar een manier moeten kijken om wat meer risico's verzekerd te krijgen. Zo is de brede weersverzekering tot stand gekomen.

Wij hebben nog geen cijfers over hoeveel boeren er al dan niet hebben op ingetekend. De boeren kunnen, zoals ik al zei, de subsidie aanvragen in de verzamelaanvraag en die moet binnen zijn op 30 april 2020. Ik kan u dus nog geen cijfers geven. We kunnen dat pas daarna doen.

Je moet alle boeren kunnen bereiken en dat vraagt echt wel een intelligente inschatting van wat de teelten zijn, wat men juist doet, hoe men zich kan verzekeren,

wat het risico is. Die evaluatie moeten we met z'n allen nadien doen, maar nu moeten we het systeem wel een kans geven.

Hoe meer boeren zich aansluiten, hoe betaalbaarder het geheel zal zijn. Want als maar een heel beperkt aandeel zich aansluit, dan krijg je het risico niet gedekt en gaan de premies omhoog. We zouden tot een zo collectief mogelijk systeem moeten komen.

Ik begrijp uw opmerking over de vrijheidsgraden, mijnheer Vandenhove. Maar als je weet dat er maar een risico – hagelschade – werd gedekt door de verzekering en dat we nu vragen om er vijf die frequent voorkomen te dekken, dan vind ik het goed dat we dat op die manier gedaan hebben. Het is ook goed dat niet alle verzekeringsmaatschappijen gelijk zijn. Er is er een die zich echt zal richten op de fruitteelt. Dat is op zich een goede zaak, maar het blijft evident dat er voldoende premies moeten worden betaald om de risico's te kunnen dekken, anders komt het systeem niet van de grond. Dat is een collectieve zorg. Wat ik dan weer goed vind, en dat heb ik zelf vastgesteld, is dat er heel veel boeren oprecht geïnteresseerd zijn en ook info willen of zich laten begeleiden om een juiste keuze te maken. Wordt vervolgd.

Ik heb het ook al in de andere commissie gezegd dat cijfers geven voor mij heel lastig is. 30 april is de deadline. Ik voorzie opnieuw dat een aantal mensen schriftelijke vragen zullen stellen. Ik vind het lastig dat je op den duur cijfers niet meer gewoon publiek mag maken. Ik had die datum ook niet kunnen vermelden. Ik zit dus op dit ogenblik wat gewrongen over al die cijfers die gevraagd worden. Het lijkt me ook heel raar om het cijfer van het aantal verzamelvragen die zijn ingevuld aan een parlements lid te geven die daar dan tien dagen een embargo op heeft om ermee naar buiten te komen. Ik zal dat echt opnemen met de parlementsvoorzitter omdat dit een heel vreemde situatie is die dreigt te ontstaan, maar dit is een persoonlijke beschouwing die ik maak.

Dus wordt vervolgd en ik denk dat de zorgen die we hebben gezamenlijk zijn.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Dank u, minister, de zorgen zijn absoluut dezelfde. Ik ben het met u eens dat we, nu we met die brede weersverzekering aan de slag zijn, even moeten doorgaan en dat we daarna de kinderziektes eruit zullen halen. We krijgen allemaal veel signalen, maar het is wel belangrijk dat we in het overleg met de verzekeringsmaatschappijen altijd goed meegeven wat wij op het terrein horen, en dat de voeding op een juiste manier gebeurt.

Voorzitter, fijn dat u het aanbod van die evaluatie aanneemt. Ik denk dat we daar ook de sector heel praktisch bij moeten betrekken en de landbouwers misschien ook eens moeten laten getuigen over hoe dat dan in zijn werk gaat.

Voor de rest kan ik alleen concluderen, en dit tot mijn groot genoegen, dat bijna elke spreker nog gelukkig is in de partij waarin hij verkozen is. Al zou het heel spectaculair zijn geweest mocht hier vandaag iemand zijn overstap hebben aangekondigd. *(Gelach)*.

Alle gekheid op een stokje, toch bedankt minister voor uw antwoord. Wat betreft de afhandeling binnen het landbouwrampenfonds dring ik zoals steeds aan op bekwame spoed.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp-a): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karolien Grosemans aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de invloed van de klimaatverandering op de Vlaamse wijnbouw – 1269 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Voorzitter, het Amerikaans wetenschappelijk tijdschrift *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America* (PNAS) heeft aangegeven dat bij een opwarming van de aarde met 2 graden Celsius meer dan de helft van de huidige wijngebieden zou kunnen verdwijnen. Bij een opwarming met 4 graden Celsius zou zelfs 85 procent kunnen verdwijnen. Vooral in streken waar het nu al warm is, zoals Spanje of Italië, zou het verlies groot zijn. De streken met een meer gematigd klimaat, zoals Duitsland of delen van de VS, zouden er beter mee wegekomen.

Gek genoeg is dit op wereldvlak vreselijk nieuws goed nieuws voor de Vlaamse wijnbouw. Door het iets warmer klimaat is ons land beter geschikt voor wijnbouw. Dat blijkt ook uit de cijfers, want 2018 was een recordjaar, met een productie van bijna 2 miljoen liter wijn. Hoewel de hitte van 2019 voor een lagere druivenopbrengst heeft gezorgd, blijkt de kwaliteit zeer goed te zijn.

Het is nu al zo dat de makers van Bordeauxwijnen zeven nieuwe druivensoorten mogen gebruiken die beter tegen de hitte bestand zijn. De klassieke soorten, zoals Merlot, zouden te vroeg rijp worden, waardoor ze te veel suiker bevatten en de wijn te alcoholrijk is.

Minister, zet het Kennis- en Onderzoekscentrum Wijnbouw, een onderdeel van het Proefcentrum Fruitteelt, ook in op onderzoek naar druivenrassen die goed bestand zijn tegen veranderende klimatologische omstandigheden? We hebben hier niet de geschiedenis van een wijnland als Frankrijk. Kunnen onze boeren volledig vrij experimenteren met nieuwe rassen? Een aantal van onze wijnen hebben een beschermde oorsprongsbenaming (BOB) of een beschermde geografische aanduiding (BGA) die ook Europees worden erkend. Leggen deze erkenningen restricties op met betrekking tot de druivenrassen die mogen worden aangeplant? Om de Vlaamse wijnsector te ondersteunen, is een Technisch Comité Druiven opgericht dat alle teelttechnische kennis verspreidt. In het verleden heeft de Vlaamse overheid al middelen vrijgemaakt voor opleidingen in de wijnbouw door het Proefcentrum Fruitteelt. Zult u hier, gezien het groeiend economisch belang van de sector, in de toekomst nog meer op inzetten?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Grosemans, zeer veel dank om het thema van de Vlaamse wijnbouw aan bod te brengen.

Mevrouw Schauvliege, ik zie u al verlekkerd langs uw lippen wrijven. Nu ontkent u dit. Het is niet waar. *(Opmerkingen)*

We zullen dan uiteraard moeten kiezen waar we op werkbezoek gaan. Ik denk dat velen grote liefhebbers van onze Vlaamse wijnen zijn en met dit statement akkoord zullen gaan.

Het Proefcentrum Fruitteelt onderzoekt de prestatie van een selectie rassen. Het gaat dan om de opbrengst en de vruchtkwaliteit van zowel klassieke rassen als nieuwe selecties. Voor de nieuwe selecties wordt vooral naar resistente soorten

gekeken. Het Proefcentrum Fruitteelt evalueert van alle aangeplante rassen hoe ze zich in de huidige Belgische klimaatomstandigheden gedragen. Op dit ogenblik gaat het om 26 rassen, maar als het klimaat in de toekomst verandert, zal ook een verschuiving van de resultaten voor deze rassen plaatsvinden en zullen ook andere rassen worden aangeplant en getest. Zo zal de Merlot-druif in de toekomst misschien ook in België gedijen. Alle resultaten van de rassenproeven zijn beschikbaar voor de Belgische wijnbouwers en andere fruittelers.

Wijnbouwers zijn vrij om rassen aan te kopen en te planten, maar het is verboden om zelf planten te vermeerderen indien auteursrechten van kwekers gelden. Ook kwekers hebben auteursrechten.

De appellaties leggen restricties op. De Europese regelgeving laat voor de productie van wijnen met een beschermde oorsprong enkel druivenrassen toe van de soort *Vitis vinifera*, waartoe de bekende klassieke druivenrassen behoren.

Er zijn op dit ogenblik vijf BOB-wijnen erkend in Vlaanderen. Voor de productie van een wijn met beschermde geografische aanduiding is het wel mogelijk om *Vitis vinifera* te kruisen met andere soorten van het geslacht *Vitis*. Dit zijn de zogenaamde interspecifieke rassen. De reden voor deze beperking bij de productie van BOB-wijnen moet worden gezocht in het begin van de jaren 30 van de vorige eeuw, waarbij vele Europese landen interspecifieke rassen die doorgaans een groter rendement haalden gingen beperken in een context van vraag en aanbod. Daarnaast was er ook een kwaliteitsargument: wijnen gemaakt van deze druivenrassen hadden een storende smaak, de zogenaamde 'foxy aroma's'. Bovendien werden een aantal rassen gekenmerkt door een te hoog gehalte giftige methanol.

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt echter dat interspecifieke rassen als een realistisch alternatief voor de klassieke rassen beschouwd moeten worden omdat ze een grotere capaciteit hebben om zich aan te passen aan een aantal klimaten. Ze kunnen inspelen op de vraag van wijnbouwers die op zoek zijn naar rassen die bestand zijn tegen droogte en hogere temperaturen. Dergelijke rassen zijn ook beter resistent tegen ziektes, waardoor er minder bestrijdingsmiddelen nodig zijn. Dit zou zowel de wijnbouwers ten goede komen, die minder worden blootgesteld aan chemische stoffen, als de consumenten, die meer natuurlijke wijnen vragen.

De Europese Commissie heeft deze wetenschappelijke inzichten dan ook meegenomen door in haar voorstel voor het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid ook interspecifieke druivenrassen mogelijk te maken voor BOB-wijnen. Dit voorstel – dat zult u wel begrijpen – geniet mijn absolute, volle en onverdeelde steun.

De wijnbouwers, hun meewerkende gezinsleden, zelfstandige helpers en werknemers, en ook startende wijnbouwers kunnen voor hun bijscholing gebruikmaken van de kanalen van de naschoolse landbouwvorming. Een ruime waaier aan korte opleidingen, cursussen en stages staat voor hen open. Deze vorming wordt gegeven door erkende vormingscentra en wordt ondersteund door de Vlaamse overheid. Het initiatief is uiteraard aan de wijnbouwsector om aan te kloppen bij de erkende centra voor de organisatie van aangepaste opleidingen. Voor korte vormingsactiviteiten en cursussen bedraagt het minimum aantal deelnemers tien. Aangezien het voor een kleine sector als de wijnbouw niet evident is om aan deze voorwaarde te voldoen, werd voor deze sector in het verleden al in een uitzondering voorzien door het minimum aantal deelnemers terug te brengen van tien naar zes. In 2019 volgden ongeveer zeshonderd mensen een opleiding over wijnbouw via het aanbod van de naschoolse vorming. Ik vind dat een zeer goed resultaat.

Collega's, het economisch belang van de sector neemt toe. Collega Grosemans, u hebt dat in uw inleiding bij de vraag heel goed gesteld. Dat blijkt ook uit de cijfers. De voorlopige cijfers geven aan dat Vlaanderen vorig jaar 110 wijnbouwers telde. Dat is toch vrij spectaculair. Dat zijn er 10 meer dan in 2018 en 16 meer dan in 2017.

Het aantal wijnbouwers gaat dus echt in stijgende lijn. In 2017 werd 478.108 liter wijn geproduceerd. In 2018 was dat een pak meer. We zaten toen boven de 900.000 liter. In 2019 was het 705.196 liter. 2018 was een zeer uitzonderlijk jaar. Er is tussen 2017 en 2019 een heel grote sprong gemaakt. De productie zit dus goed. Het totale areaal voor de wijnbouw lag in 2019 op 263 hectare tegenover 235 hectare in 2018 en 217 hectare in 2017. Het aantal boeren stijgt, het aantal hectaren stijgt en eigenlijk ook het aantal liters, met een eenmalige, heel grote uitschieter in 2018.

De top drie van geteelde wijndruiven – een mens zou er inderdaad dorst van krijgen – zijn Chardonnay, gevolgd door Pinot Noir en Pinot Gris. *(Opmerkingen)*

Aperitietijd is nakend. Er is voor alle West-Vlamingen een lekker aperitiefmomentje in De Warande. Maar alleen West-Vlamingen zijn welkom, heb ik begrepen. *(Opmerkingen. Gelach)*

Ik heb de uitnodigingen niet verstuurd. Ik heb mij ook verontschuldigd, omdat er deze commissievergadering was. Maar de voorzitter denkt dat ik misschien toch nog eens snel zal kunnen langsaan.

Collega's, het is mijn bedoeling om met de Vlaamse wijnbouwsector rond de tafel te zitten om te bekijken welke noden er zijn op een aantal vlakken zoals onderzoek, opleidingen, samenwerking en promotie. De sector groeit en professionaliseert, en dat kunnen wij allemaal toejuichen.

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Minister, het is inderdaad heel positief dat u met de sector rond de tafel zult zitten. Ik weet dat Vlaanderen al heel wat maatregelen neemt om de Vlaamse wijnbouwsector te ondersteunen en te begeleiden. Dat is heel positief, want er is zeer veel enthousiasme in die sector en het is een veelbelovende tak.

U haalt aan dat het aantal wijnbouwers stijgt, net als het aantal hectaren en het aantal liters. Alles gaat positief vooruit. De sector groeit. Ik heb een korte vraag in dat verband. Ik las ergens dat er in het verleden al gesprekken waren met het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM), in het kader van extra promotie. Ik dacht te weten dat wijn nu nog wordt gepromoot binnen de streekproducten. Wijn zit daar dus eigenlijk een beetje in verstopt. Misschien is het in de toekomst een goed idee dat men zich echt gaat toespitsen op wijn zelf, mocht men dat nog niet doen? Want het is toch een belangrijke sector aan het worden. Maar ik weet natuurlijk niet hoeveel vat u op de sector hebt.

Verder wil ik een suggestie doen in verband met het werkbezoek. Misschien kunnen we gaan naar de belangrijkste wijnregio van Vlaanderen, langs Limburg, de Maasvallei en Haspengouw. Het is maar een voorstel.

De voorzitter: Dat moeten we bekijken tijdens de regeling van de werkzaamheden.

De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): In dat geval, collega Grosemans, nodig ik u graag uit in Riemst, met het grootste wijnkasteel van het land, namelijk het kasteel van Genoës-Elderen, waar men prima wijn maakt. *(Opmerkingen)*

Ik wilde even tussenkomen omdat Limburg inderdaad de grootste wijnproducent van Vlaanderen is. Bovendien is de sector in het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) erkend als een speerpuntsector, een sector waar we economisch nog veel marge hebben en waarin we de voorbije jaren hebben geïnvesteerd.

Het is natuurlijk een moeilijke sector, omdat er, tussen aanplant en productie, vrij veel tijd over gaat. Er is een termijn van bijna zeven jaar. *(Opmerkingen)*

Maar wij maken goede wijn, voorzitter, en dat duurt zeven jaar. Daar kruipt een aanzienlijke tijd in en dat vergt ook een aanzienlijke investering. Je ziet heel vaak dat mensen ermee beginnen als een hobby of als diversificatie op een ander landbouwbedrijf. Je moet al heel kapitaalkrchtig zijn om vanaf de eerste dag te beginnen investeren in aanplant en jezelf financieel te overbruggen tot je wijn kunt beginnen verkopen. Misschien moeten we meer specifiek aandacht hebben voor de starters in deze sector, voor het doorgroeien en het stimuleren van de schaal-grootte in de toekomst. Misschien moeten we daar, ook vanuit de Vlaamse overheid, in de toekomst wat meer stimulerend en ondersteunend werken.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, als inwoner van Maaseik kan ik een werkbezoek ten zeerste aanbevelen. Aldeneyckwijn is een van de betere topwijnen in Vlaanderen.

Ik sluit aan bij al hetgeen er al gezegd is.

Zoals de heer Coenegrachts aangaf, verander je op wijngaarden niet van het ene op het andere moment naar een ander gewas. Dat neemt jaren in beslag. Ook de geologie van de bodem speelt een grote rol. Vandaar hebben wij in het Maasland ook zeer goede wijn.

Inzake wat collega Grosemans zegt over streekproducten, maakt men misschien het beste een onderscheid tussen de amateurtelers, die kleinschaliger werken, en de 'appellations', die toch wel groeien. Bij deze wijnbouwers gaat men zeer professioneel te werk op het gebied van commercialisering. In de toekomst zal het misschien zwaarder doorwegen, maar op dit moment is het zo dat de meeste wijnbouwers hun voorraad halverwege het seizoen al verkocht hebben. Ze zijn dus snel uitverkocht, maar toch moet daar in de toekomst meer aandacht voor zijn, want deze wijnbouwers gaan waarschijnlijk voor een schaalvergroting kiezen; het moet ook mogelijk worden om de wijngaard uit te breiden en zo verder te groeien.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik kan u ook de Entre-Deux-Monts uit West-Vlaanderen aanbevelen als lekkere wijn.

Wat de gesprekken tussen VLAM en de vereniging van wijnbouwers betreft, stel ik mij de vraag of de sector zelf wel vragende partij is. Onze Vlaamse wijn doet het fantastisch en verkoopt als zoete broodjes. Ik weet niet welke collega het zei, maar de voorraden zijn vaak rap uitverkocht. Het is dus niet zo dat onze wijn niet gegeerd is, want ze is net zeer gegeerd. Je ziet de reacties hier ook. Wees dus trots op onze wijnbouwers, net zoals we trots mogen zijn op onze brouwers. De Vlaamse wijnbouw heeft potentieel.

Ik heb u gezegd dat er een rondetafelgesprek komt met de sector om te kijken wat we kunnen doen. Als het nodig is, dan zal VLAM de nodige inspanningen leveren, maar de sector heeft zich ook goed verenigd. Ik wil dat wel alle kansen geven.

Collega Coenegrachts, wat uw vraag betreft, zijn startende landbouwers sowieso al een focusgroep als het gaat over opleidingen, VLIF-steun en bedrijfstrajecten. Dus dat geldt ook voor jonge wijnbouwers: die vallen onder dezelfde regels en hebben dezelfde voorrang, tussen aanhalingstekens.

Dit is een thema dat we verder moeten opvolgen en waar we goede begeleiding voor moeten voorzien.

De voorzitter: Ik neem aan dat er veel kandidaten zijn om dat goed op te volgen.

Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Er zullen zeker collega's zijn die dit verder willen opvolgen.

Ik heb eigenlijk geen verdere opmerkingen. Ik wil u enkel danken voor de aandacht voor de sector.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Joris Nachtergaele aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het gezamenlijke project 'Chair on Dairy Research' van UGent en Milcobel – 1296 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Op maandag 3 februari lanceerden zuivelcoöperatie Milcobel en de Universiteit Gent het gezamenlijke onderzoeksproject 'Chair on Dairy Research'. Volgens de eerste berichten rond de aankondiging van dit project is het onder meer de bedoeling om hoogwaardig zuivelonderzoek te starten en bijvoorbeeld de invloed van melkeiwitten te gaan bestuderen.

In haar communicatie spreekt de UGent van een verderzetting van een eerder geslaagd project rond mozzarella, dat nu breder zal worden doorgetrokken en een win-winsituatie zal creëren voor de academische wereld, waar door onderzoek kennis kan worden opgebouwd en de zuivelsector dankzij de nieuwe kennis kan zorgen voor innovatie in haar producten.

Dat laatste is nodig, als we kijken naar de consumptie van melk. De klassieke melkconsumptie liep de laatste jaren fors terug. In 2008 bedroeg die namelijk nog 45 liter per Belg per jaar. In 2018 daalde deze consumptie verder naar 37 liter per Belg per jaar, volgens de cijfers van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserij-marketing (VLAM).

De secretaris-generaal van het Vlaamse Departement Landbouw en Visserij juicht in een eerste reactie alvast het project van de UGent en Milcobel toe en stelt terecht dat "de focus op innovatie en productiviteitsgroei past in de visie van het regeerakkoord van de Vlaamse Regering".

Minister, hoe staat u tegenover het project 'Chair on Dairy Research'? Welke concrete onderzoeken zullen er worden gelanceerd? Hoe groot schat u het belang in van dit onderzoek voor de innovatie van de volledige zuivelsector? Hebt u enig zicht op de huidige financiering van dit project? Bent u van plan om dit onderzoek mee financieel te ondersteunen? Of op een andere manier? Hoe wordt de onafhankelijkheid van de onderzoekers ten opzichte van Milcobel gegarandeerd? Wanneer mogen de eerste resultaten van dit onderzoek worden verwacht? Zal er op regelmatige termijn gerapporteerd worden over de voortgang?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Vorige week maandag werd de 'Milcobel Leerstoel Zuivelonderzoek' gelanceerd. Het is een gezamenlijk initiatief van de Vlaamse zuivelcoöperatie Milcobel en de faculteit Bio-ingenieurswetenschappen van de Universiteit Gent.

Het doel van deze nieuwe leerstoel is om onderzoeksresultaten van het academische niveau te vertalen naar nieuwe of verbeterde praktijktoepassingen in de

zuivelindustrie. Dergelijke initiatieven zijn zeer sterk toe te juichen. Samenwerkingsverbanden tussen de academische en professionele wereld zijn een van de motoren voor innovatie. En innovatie is een cruciale hefboom voor onze Vlaamse economie, waar onze zuivelindustrie een belangrijk deel van uitmaakt.

Melk en afgeleide zuivelproducten omvatten de drie essentiële voedingsstoffen die elke mens nodig heeft: suikers, vetten en eiwitten. Deze leerstoel focust zich op dat laatste: de eiwitten die van nature aanwezig zijn in melk.

De komende vier jaar zal onder meer fundamenteel onderzoek gedaan worden naar de kenmerken van melkeiwitten, met als doel nieuwe of verbeterde inzichten te verkrijgen. Die inzichten kunnen gebruikt worden om eigenschappen van zuivelproducten te optimaliseren.

Dergelijk onderzoek is belangrijk om te kunnen inspelen op nieuwe trends en ontwikkelingen in de maatschappij en de zuivelmarkt. De universiteit kan gebruikmaken van de financiering en van de infrastructuur van de verschillende sites van Milcobel om bepaalde zaken op grotere schaal te testen. Omgekeerd kan Milcobel veel fundamenteeler onderzoek doen door gebruik te maken van gespecialiseerde machines en kunnen ze putten uit de grote voorraad aan kennis die aan de universiteit aanwezig is.

Het gaat hier om een initiatief vanuit de bedrijfswereld, Milcobel dus, en de academische wereld, de UGent, waar we zelf niet rechtstreeks bij betrokken zijn. Ik heb geen zicht op de financiering, en mijn diensten participeren daar niet in. Het is wat mij betreft, alleszins positief dat de bedrijfswereld zelf mee instaat voor de totstandkoming van dergelijke projecten.

Aangezien dit project niet vanuit de Vlaamse overheid gesubsidieerd wordt, staan beide partijen zelf in voor de objectiviteit van het onderzoek. Ik heb er alle vertrouwen in, als oud-student van de UGent, dat een universiteit als UGent zowel de onafhankelijkheid als de objectiviteit van haar onderzoekers kan garanderen, en richtlijnen hanteert om dat te waarborgen.

Het project loopt over vier jaar. Het komt de initiatiefnemers toe om te rapporteren over vooruitgang en resultaten. Dat lijkt mij ook logisch. Globaal gezien is het voor mij zeer positief dat dit gebeurt.

Joris Nachtergaele (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Inderdaad, de melk- en zuivelsector is een belangrijk onderdeel van onze Vlaamse landbouwsector. Het is een sector die heel wat uitdagingen kent. Het is goed om te zien dat Milcobel de handen in elkaar slaat met de – waarschijnlijk onze beste – universiteit, de UGent, om hiermee een antwoord te kunnen bieden op de uitdagingen.

Het onderzoek en de innovatie blijven in deze sector de belangrijke hefbomen om de sector een duurzame toekomst te kunnen bieden. Het is een sector met heel wat kleine melkveehouders.

Minister Hilde Crevits: Ik zal me niet uitspreken over de beste universiteit. Iedereen heeft daar zo zijn voorkeuren in. Ik begrijp dat u alle vertrouwen hebt in het initiatief.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de impact van het zesde mestactieplan (MAP 6) op de Pachtwet – 1360 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Joris Nachtergaele

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Mijn vraag is vrij technisch en heeft betrekking op de toepassing van het Pachtdecreet. De bedoeling is dat er een vruchtafwisseling kan plaatsvinden. Telers die grotere oppervlakten van bepaalde teelten willen verbouwen, kunnen die ruilen in het kader van het gebruik van de grond voor een periode van minder dan een jaar. De Pachtwet voorziet uitdrukkelijk in die mogelijkheid. In artikel 2, ten tweede staat dat wie verhuurt exploitant is en dus de voorbereidings- en bemestingswerkzaamheden moet uitvoeren, waarna hij de grond ter beschikking stelt van diegene die de grond huurt.

Tot voor kort was dat geen enkel probleem en kon dat ook administratief worden geregeld in het kader van de mestaangifte, de eenmalige perceelregistratie, en kon men een onderscheid maken tussen degene die verantwoordelijk was voor de bemesting, namelijk door het gebruik aan te geven op 1 januari en dan via een zogenaamde code G de teeltmogelijkheid over te dragen, en degene die de teelt verbouwt. Voor de vlas-, aardappelen- en groentesector is die praktijk legio.

In het kader van het MAP 6 is er momenteel een wijziging en is het niet meer mogelijk om een onderscheid te maken in de registratie tussen degene die de verantwoordelijkheid draagt voor de bemesting en degene die de verantwoordelijkheid draagt voor de teelt, voor de gebiedstypes 2 en 3 en voor ongeveer 40 procent van onze oppervlakte. Wanneer de verantwoordelijke voor de bemesting niet dezelfde persoon is als degene die de teelt verbouwt, wordt men geconfronteerd met een nultbemesting.

Het niet meer kunnen aangeven en tijdens de seizoenspachten niet meer op deze manier kunnen doorgeven aan een andere landbouwer heeft ook een aantal implicaties voor het Mestdecreet en de toepassing in het kader van de mestverwerking, de nultbemesting en de groeigebieden.

Ik heb daarover al een vraag gesteld aan minister Demir maar we blijven nog vastzitten aan de toepassing van de Pachtwet en de onzekerheid waarmee landbouwers worden geconfronteerd doordat ze terechtkomen in een juridisch vacuüm wanneer wordt gezegd dat wie de teelt verbouwt verantwoordelijk is voor de bemesting.

Minister, dit is een probleem waar landbouwers mee worden geconfronteerd. Hebt u als minister van Landbouw al overleg gepleegd met minister Demir om een oplossing uit te werken?

Hebben de landbouwers, organisaties of federaties al bij u aangeklopt om de problematiek van de seizoenpachten aan te kaarten?

Welke oplossing ziet u om de gangbare economische en goede landbouwpraktijken van vruchtafwisseling niet te verhinderen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Verschillende landbouwers hebben me inderdaad gewezen op beperkingen die zij ervaren sinds de inwerkingtreding van MAP 6. Het aspect

waarover uw vraag handelt, is een zeer technische kwestie. Minister Demir heeft in de commissie Leefmilieu al toegelicht waarom deze beperkende maatregel gebiedsgericht werd ingevoerd in het Mestdecreet, ik verwijs naar haar antwoord op dat vlak.

Cultuurcontracten zijn een vorm van tijdelijke grondgebruiksoverdracht tussen twee landbouwers. In heel Vlaanderen worden dergelijke contracten gesloten, bijvoorbeeld door boeren die specifieke teeltrotaties toepassen. Ik geef het voorbeeld van de aardappelen: door de ziektedruk is het aangewezen om op hetzelfde perceel pas om de drie jaar aardappelen te telen, waardoor telers soms genoodzaakt zijn om buiten het eigen bedrijf gronden te zoeken om die rotatie te kunnen aanhouden. Ook voor andere teelten zoals vlas en vollegrondsgroenten worden vaak cultuurcontracten gesloten.

Die cultuurcontracten zijn vandaag niet onderworpen aan de bepalingen van de Pachtwet. Om een duidelijk onderscheid te maken tussen cultuurcontracten en pacht zijn specifieke voorwaarden gesteld om te garanderen dat een cultuurcontract voor een bepaalde teelt een uitzondering is en blijft op de in de Pachtwet gereguleerde vormen van meer langdurige grondoverdracht, dat is dus de pacht. Cultuurcontracten hebben altijd een duur van minder dan één jaar en gaan pas in nadat de verhurende exploitant de voorbereidende en bemestingswerkzaamheden op het perceel heeft uitgevoerd. Met die voorwaarde wilde de decreetgever verhinderen dat grondeigenaars die de grond niet zelf exploiteren, ook jaar na jaar cultuurcontracten zouden kunnen sluiten. Langdurige pachtvormen onder de Pachtwet zijn de basis, cultuurcontracten vormen daar een strikt voorwaardelijke uitzondering op.

Zoals uit de toelichting van collega Demir in de commissie Leefmilieu bleek, worden gemiddeld hogere nitraatresidu's gemeten op percelen onder cultuurcontract. Dit gegeven lag aan de basis lag van de beslissing van dit parlement om beperkingen in te stellen voor die percelen. Maar ik begrijp ten volle dat dit voor de betrokken landbouwers een impact heeft op de manier van werken die ze de voorbije jaren gewoon waren, en tot vervelende consequenties aanleiding kan geven.

Ik ben in overleg met collega Demir – dat was ook uw vraag – om onze beide administraties de opdracht te geven uit te zoeken hoe we ervoor kunnen zorgen dat de rechtszekerheid voor eigenaar, pachter en huurder niet in het gedrang komt door de nieuwe bepalingen in het Mestdecreet. Zij zijn op dit ogenblik een aantal pistes aan het onderzoeken.

Collega Dochy, het is dus nog niet opgelost. Er is een reden waarom de bepaling er gekomen is, maar de consequenties zorgen wel voor heel wat onzekerheid. Ik hoop echt dat we daar zo snel mogelijk tot een oplossing kunnen komen.

Bart Dochy (CD&V): Dank u wel. Het debat over de milieuaspecten moet natuurlijk hier niet gevoerd worden, maar het resultaat van de nitraatresidu's die op het einde van het seizoen waar te nemen zijn, zal ook niet vreemd zijn aan de aard van de teelten die in deze systemen gestoken worden. De aardappelteelt is een gevoelige teelt, groenten zijn ook gevoelige teelten, vlas iets minder. Die conclusies lijken mij dan toch eigenaardig, maar goed, het is een keuze die gemaakt is in het kader van het Mestdecreet. Toen is er ook gekozen om geen oplossing mee te nemen in het verzameldecreet in het kader van de pachtwetgeving. In de praktijk worden landbouwers echter geconfronteerd met deze onnodige neveneffecten. Het is belangrijk dat er een duidelijk antwoord komt van de administratie, dat er een oplossing komt om die rechtszekerheid verder te garanderen in de toekomst.

Minister, ik ben blij met uw antwoord als u zegt dat uw administratie en de Milieu-administratie samen een oplossing zouden uitwerken. Ik hoop dan ook dat dat tegen de gestelde termijn voor de perceelsregistratie gebeurt. Zoals u weet, in het kader van de opmaak van teeltplannen – het is nu het moment om dat te doen,

we zitten nu volop in de fase waar dergelijke contracten afgesloten worden – is het belangrijk om die rechtszekerheid toch te kunnen garanderen. Ik dring eigenlijk uitdrukkelijk aan op snel duidelijkheid hierover.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Hilde Crevits, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over landbouwers met gronden aan beide zijden van een grensstreek – 1316 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Mijn vraag gaat over een specifieke problematiek voor landbouwers die in een grensstreek werken. Dat komt in Vlaanderen al eens voor, gezien onze geringe oppervlakte. Vanuit eigen ervaring en vanuit eigen streek zie ik dat landbouwers vaak ook gronden hebben die over verschillende gewesten trekken, dat is logisch. Ik ken ook mensen die bijvoorbeeld in België wonen, maar waarvan de tuin in Nederland ligt. Het is niet zo gek dat dat ook in de landbouw voorkomt.

Dat maakt de situatie natuurlijk wat complex, omdat op zo'n perceel verschillende verplichtingen van toepassing zijn, verschillende wetgevingen van toepassing zijn, inzake gewasbescherming, en dan gaat het niet alleen over de producten, want soms worden er ook verplichtingen opgelegd wat de spoeikoppen betreft, inzake de ploegen die men mag gebruiken, inzake erosie maatregelen enzovoort. Dat is zeer complex en erg onpraktisch.

Minister, ik begrijp dat we daar vanuit Vlaanderen alleen geen oplossingen voor kunnen bieden, maar weet u van die moeilijkheden, zijn die gesignaleerd? Is er een manier om te overleggen, bijvoorbeeld al binnen de Benelux, of met de Waalse collega's, om daarover afspraken te maken? Neemt u initiatieven, bijvoorbeeld inzake informatiedoorstroming enzovoort, om dergelijke landbouwbedrijven bij te staan in de uitvoering van hun activiteiten?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, u weet – en stelt dat ook vast – dat landbouw zeer, zeer sterk binnen een Europees wetgevend kader wordt gereguleerd. Inzake de problematiek die u schetst, zijn de regels duidelijk. Het gaat over "alle eenheden op het grondgebied van eenzelfde lidstaat die voor landbouwactiviteiten worden gebruikt en door een landbouwer worden beheerd". Een landbouwer die zowel in Vlaanderen als in het buitenland percelen beheert, wordt per lidstaat beschouwd als een aparte landbouwer. Bijvoorbeeld een landbouwer met zowel percelen in Vlaanderen als in Nederland zal zowel in Vlaanderen als in Nederland geïdentificeerd zijn. De verplichtingen moeten worden gerespecteerd op de productie-eenheden in het betreffende land. Dat kunnen bijvoorbeeld louter percelen zijn. De percelen gelegen op de landsgrens, worden op die landsgrens administratief gesplitst, want bepaalde Nederlandse regels kunnen anders zijn dan Vlaamse, of omgekeerd.

Met de regionalisering van de bevoegdheid inzake de landbouw in 2002 in België kwam er voor de boeren actief op en rond een gewestgrens een grens bij waarmee ze rekening moeten houden, namelijk die gewestgrens. Een landbouwer wordt in toepassing van de EU-regels binnen de lidstaat België uniek geïdentificeerd. Iemand die ook gronden in Wallonië gebruikt, moet dus niet geregistreerd zijn als aparte Vlaamse en Waalse landbouwer. Dat is het verschil met boeren aan de

grens. Door de gewestelijke invulling van de bepaalde vereisten, denk bijvoorbeeld aan het Mestactieprogramma (MAP), zijn er verschillen in normen en regels mogelijk. Ook op het vlak van andere geregionaliseerde bevoegdheden zijn er een aantal verschillen tussen de drie gewesten.

Dat neemt echter niet weg dat ik me ervan bewust ben dat het voor grenslandbouwers niet altijd even gemakkelijk is. Ze worden immers geconfronteerd met een aantal regels, wat het complexer maakt. Ik vrees evenwel dat dat een beetje onvermijdelijk is, want het territorialiteitsbeginsel bepaalt dat regelgeving van toepassing is op een welbepaald gebied. Vanuit pragmatisch oogpunt zou je kunnen zeggen dat een perceel dat bijvoorbeeld voor 60 procent in Vlaanderen en voor 40 procent in Nederland ligt, voor 100 procent de Vlaamse regels moet volgen omdat het overwegend in Vlaanderen ligt, maar juridisch is dat onmogelijk, want onze Vlaamse regelgeving is beperkt tot het eigen Vlaamse grondgebied, en de Nederlandse wetten tot het Nederlandse grondgebied. Dat is niet alleen in de landbouw zo, maar voor alles wat grondgebonden is. Hoewel we maximaal proberen in te zetten op een gelijk speelveld, komt de vrijheid om een eigen beleid te voeren dus wel degelijk tot uiting in de differentiatie van de toepassingsregels. Ik kan daar alleen maar glashelder op proberen te antwoorden.

Dan uw suggesties en de volgende vragen. Uiteraard ben ik bereid om dat met buitenlandse collega's te bespreken, maar ik zie eigenlijk geen echt alternatief voor de huidige situatie. We kunnen niet om het territorialiteitsprincipe heen. Als we dat basisprincipe in vraag zouden stellen, dan moeten we het debat sowieso breder voeren dan alleen wat de landbouwsector betreft. Je kunt dat niet alleen voor de boeren doen. De juridische gevolgen zijn ook zeer verstrekkend. Veeleer dan de basisprincipes van ons rechtssysteem in vraag te stellen, lijkt het me aangewezen om de betrokken boeren goed te informeren over de situatie. We proberen dat ook te doen. In de databank van de landbouwgebruikspercelen, waar boeren vrij toegang toe hebben, is het duidelijk welk perceel of welk deel van het perceel binnen of buiten Vlaanderen valt.

Dat was misschien niet helemaal het antwoord waarvan u had gedroomd, maar het is het enige correcte.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Ik heb ook een beetje rechten gedaan, ik had het antwoord dus wel min of meer verwacht. Ik heb enkel de master gedaan, ik heb de bachelor overgeslagen. Ja, ik heb het: rechten. Het staat op mijn cv. Dat is geen probleem. Zelfs Europees recht.

Het is zeer complex. Ik wil het niet te lokaal bekijken, maar als men landbouwer is in Voeren, waar men op Vlaams gebied is, omringd door Wallonië en tegen de grens met Nederland, zijn er inderdaad landbouwbedrijven die op een stuk grond een teelt willen plaatsen en aan drie verschillende regels moeten voldoen. Dat maakt het complex. We kunnen enkel door informatiedoorstroming en wat begeleiding ervoor zorgen dat het allemaal behapbaar wordt voor dergelijke ondernemers. Het is misschien ambitieus om de basisbeginselen van de EU en de rechtsstaten ter discussie te stellen. Maar het zou praktisch voor dat soort ondernemingen gemakkelijker zijn.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Collega's, het gaat over een grenssituatie. Als er, zoals bij ons in het Maasland, een Maas vloeit, dan is het niet zo moeilijk: links of rechts van de Maas. Maar in het noorden van Limburg zijn er tal van enclaves. De landbouwer moet daar bij het bewerken van een stuk land dat hij zelf in beheer heeft, meermaals op een dag de landsgrens overschrijden. Dan is het moeilijk om daar een regeling voor te vinden. Toch is de administratieve situatie van die

mensen zeer moeilijk, ook als je met bemesting en dergelijke zit. Er zijn enclaves die één perceel omvatten. Zo werd nu eenmaal destijds de grens getrokken. Baarle-Hertog is daarbij vergeleken niets. Het zijn gewoon losse percelen. Ook deze mensen moeten administratief in orde blijven. Zij moeten de nodige ondersteuning krijgen. Misschien dat de Benelux een oplossing zou kunnen bieden. In welke mate dat juridisch bespreekbaar is, is nog de vraag.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik sluit mij aan bij deze vraag om de uitdaging aan de grens mee te onderstrepen. Er is in dezen natuurlijk juridische regelgeving. Anderzijds moeten landbouwers op het terrein hun werk kunnen doen. Je weet op een perceel soms niet 100 procent zeker waar de grens loopt. Men zal te velde altijd met enige pragmatiek te werk moeten kunnen gaan. Minister, ik begrijp dat wanneer de percelen supergroot zijn, je niet kunt kiezen, afhankelijk van welke regelgeving je waar wilt toepassen. Daarover moeten de nodige afspraken kunnen worden gemaakt. Als het over kleinere delen gaat, kom je soms in absurde situaties terecht.

Men moet zeker rekening houden met en/of werken op basis van ervaringen met de afspraken die de enclavegemeenten Baarle-Hertog en Baarle-Nassau onder tussen hebben kunnen maken over bijvoorbeeld 'waar we nu effectief wonen' en 'waar ik mag wonen, want mijn woning staat half in Nederland en half in België', want ook daarover konden de nodige afspraken worden gemaakt. In dezen wil ik u dus toch wel aanmoedigen om te bekijken op welke manier pragmatische afspraken mogelijk zijn om het op het terrein werkbaar te houden.

Bart Dochy (CD&V): Ik bevestig deze problematiek. Er is ook, in het zuiden van West-Vlaanderen, de landsgrens met Frankrijk. Er is daar al meer dan 25 jaar een strijd gaande over het al dan niet mogen opbrengen van bedrijfseigen mest op bedrijfseigen gronden die in het buitenland gelegen zijn. Er is zelfs een vzw opgericht om dienaangaande juridische procedures te voeren. Het is inderdaad Kafka. We bekijken Europa, en worden dan op die manier geconfronteerd met heel praktische, kleine dingen die onmogelijk te regelen blijken. Dan vraag je je toch af waarom dat allemaal nodig is.

Minister Hilde Crevits: Ik moet mij houden aan het juridisch kader.

Ik moet ook eerst mijn nieuwsgierigheid bevredigd proberen te krijgen, mevrouw Rombouts. Staat uw huis half in Nederland?

Tinne Rombouts (CD&V): Nee, nee, in Baarle-Nassau geldt dat het adres gekoppeld is aan de plaats waar de voordeur van de woning staat. De voordeur is bepalend om te oordelen of men in België of Nederland woont.

Minister Hilde Crevits: Goed, ik ben mee. Ik vroeg me even af u verhuisd was.

Ik deel de zorgen over deze problematiek, maar er is tot op vandaag geen oplossing. Je hebt het feit dat alles nogal territoriaal is, en dat komt in de landbouw, waar boeren met gronden werken, heel hard tot uiting. Ik kan vandaag geen beloftes doen dat ik dat eens zal oplossen. We moeten er ook voor zorgen dat dat Europees gekaderd raakt.

Wat me wel interesseert en wat de administratie eens moet nakijken, is hoeveel aanpaaldossiers er echt zijn. Er is een verschil tussen een boer die grond in gemeente A heeft en ook in Wallonië gronden heeft en iemand die echt op de grens zijn bedrijf exploiteert. Ik zal toch eens kijken of het over twintig of honderd of vijfhonderd landbouwers gaat. Als je een oplossing 'à la tête du client' wilt uitwerken, dan is het gemakkelijker als dat voor een heel kleine groep is dan voor heel velen.

Laat mij toe om dat te bekijken. Het moet juridisch uiteraard kloppen, maar dan moet je eerst een beetje zicht krijgen op de grootte van de impact. We zullen dat eens bekijken en komen er dan nog op terug.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.